

Szakjelentés

a 2021. augusztus 1. – 2025. július 31.
közötti időszokról

1) Statisztika: a hallgatói létszám alakulása

a) Jelentkezési és felvételi adatok

A szakirányú továbbképzés mindig is kis létszámú képzésnek számított, s így az első néhány évfolyam után, amikor is az MRE által előírt felsőfokú végzettség megszerzése érdekében gyakorló hitoktatók nagy számban jelentkeztek hozzánk, a beiskolázottak létszáma visszaesett, majd stagnált. A létszám a vizsgált időszakban az alábbiak szerint alakult:

Tanévre	Jelentkezők	Felvettek
2021/2022	3 fő	3 fő
2022/2023	1 fő	1 fő
2023/2024	1 fő	1 fő
2024/2025	0 fő	0 fő
2025/2026	2 fő	2 fő

2022-ben és 2023-ban egyaránt egy-egy jelentkezőnk és felvett hallgatónk volt. A 2024/2025-ös tanévre nem volt jelentkezőnk. 2025-ben aztán két fő jelentkezett, akiket fel is vettünk. Az adatok fényében a kereslet kiegyenlítettnek tekinthető. Mivel a képzés legtöbb tantárgya egyben a Katechéta–lelkipásztori munkatárs BA képzés (KLM) mintatantervében is szerepel, a tartósan alacsony létszám nem okoz óraterhelést az oktatói karnak.

A hasonló tartalmú katechéta–lelkipásztori munkatárs BA képzéssel szemben a szakirányú továbbképzés nagy előnye a rövidebb képzési idő (4 félév). Erre a felvételi kampányok során érdemes lenne külön hangsúlyt fektetni.

b) Hallgatói lemorzsolódás

Az alacsony hallgató létszám tükrében a lemorzsolódás aránya magasnak tűnik: 2022-ben és 2024-ben egyaránt egy-egy hallgató szakította meg diplomaszerzés nélkül a képzését – részben betegség, részben pedig családi okok miatt. Mivel azonban levelező képzésről van szó, a szám semmiképpen sem kirívó, az alacsony létszám miatt pedig az arány nem reprezentatív. 2023-ban és 2025-ben viszont nem hagyta el a képzést hallgató diplomaszerzés nélkül.

c) Nyelvvizsgakövetelmények nem teljesülése miatt ki nem adott diplomák

A szakirányú továbbképzések esetében az oklevél kiadásának nincsenek nyelvi követelményei.

2) Hallgatói elégedettség

a) Elégedettségi kérdőív adatai

A hallgatók kérdőíves elégedettségi felmérésére legutóbb 2025 novemberében került sor, a Neptun-rendszeren keresztül, elektronikus formában. Az alacsony létszám miatt a szakirányú képzés eredményei nem voltak külön lekérdezhetők, így a hallgatók véleménye a hasonló tartalmú KLM alapszak hallgatóinak véleményével együttesen jelent meg. A folytatásban a hallgatói elégedettséget erre az adatbázisra építve ismertetjük.

A felmérés adatai alapján a hallgatók a hivatalok hozzáállásával, segítőkészségével, az épület állapotával, a tantermek felszereltségével, az oktatási infrastruktúrával elégedettek. A tantermi kapacitással kapcsolatban az elégedettség mértéke némileg kisebb. Többségük elégedett vagy teljesen elégedett a légkörrel, és úgy nyilatkozott, hogy szívesen visszajönne az

intézménybe további képzésekre, ha az érdeklődésének megfelelő további képzést találna. A levelezős hallgatóknak a Hallgatói Önkormányzattal kevés az érintkezési felülete, az ösztöndíj-rendszer juttatásaiban és a hallgatói szolgáltatások egyéb területeiben pedig (sport, kulturális programok, menza stb.) nem érintettek, így a visszafogott válaszok ezeken a területeken érthetők. Feltűnő azonban, hogy a hallgatók arra a kérdésre, hogy *az oktatóktól gyakran kaptak-e segítséget szakmai problémáik megoldására*, lényegében elhárították a választ – ez a többi képzéssel összehasonlítva is kiugróan negatív megítélés, aminek az okát, a KLM szakkal közösen, érdemes lenne tovább elemezni.

A hallgatók többsége szerint a mintatantervben megfelelő az elmélet és a gyakorlat aránya, az alapozó tárgyak szerintük jók és szükségesek – ami jelentős javulás a korábbi felmérésekhez képest. Feltűnő viszont, hogy a gyakorlati képzéssel kapcsolatos kérdésre lényegében minden hallgató azzal válaszolt, hogy nincs információja – ami az elégedetlenség udvarias kifejezéséként értelmezhető. Ennek valószínűleg az az oka, hogy a hallgatók többsége több éves/évtizedes hitoktatói tapasztalattal jelentkezik hozzánk, így a képzésbe beépített gyakorlatok hasznát nem látja.

Már a 2022-es szakjelentésben felvetettük, hogy érdemes lenne megvizsgálni, hogy az előzetesen nem formális, informális tanulás során megszerzett tudást, munkatapasztalatot a szakmai gyakorlattal hozzánk jelentkező hallgatók esetében (a TVSZ 19. § 15. bekezdésében foglaltak alapján) hogyan, milyen feltételekkel lehetne a szakirányú továbbképzésbe beszámítani. A beszámítás egyben a képzési idő eseti lerövidítését is magával vonná, ami tovább növelné a képzés vonzerejét. Bízom benne, hogy a kérdés átgondolására a közeljövőben sor kerülhet.

b) Hallgatói fórum

A hitéleti szakos hallgatók legutóbbi fórumára 2025. november 24-én, 19:00 órai kezdettel került sor, a DRK Dísztermében. A fórumon összesen mintegy 40 hallgató vett részt, ám köztük a szakirányú továbbképzésnek nem voltak hallgatói – mint ahogy más levelező munkarendű képzésnek sem. Így a fórumon elhangzottakat a hit- és erkölcstanoktatói szakirányú továbbképzési szakra csak némi fenntartással vetíthetjük rá.

A hallgatók szerint az intézmény erőssége a sem nem túl nagy, sem nem túl kis létszám, a képzések gyakorlati jellege, valamint az oktatókkal a közvetlen kapcsolattartás lehetősége. A tankönyvek, jegyzetek zömében elérhetők, ám a régebbi szakkönyvekből a könyvtárban nincs elég példány. Az online elérhető szakirodalmi adatbázisok köre és elérhetősége (akár otthonról is) fejlesztésre szorul. A legfontosabb információkat a hallgatók a honlapon megtalálják, de a friss híreket inkább az ifjúság saját felületén érik el. A hallgatók többsége nem tapasztalja az Oktatói Munka Hallgatói Véleményezése rendszer hatását, egy részük a kérdőívet túl hosszúnak tartja. A vizsgáztatás, beadandók, egyéb számonkérés összességében korrekt, ám előfordul, hogy az oktató késik vagy aznap nem is jelenik meg a vizsgán, s vannak, akik utólag olyan követelményeket támasztanak, amelyek nincsenek rögzítve a tárgytematikában, vagy eltérnek az abban rögzítettektől. A tárgytematikák a Neptunban sok esetben nincsenek frissítve, az oktató maga is azt mondja, hogy az már nem aktuális.

Mindezek alapján javasolt fejlesztési területek a következők:

- *az intézmény a régebbi szakkönyvekből a könyvtárba szerezzen be több kölcsönözhető példányt – vagy tegye online is elérhetővé,*
- *az online elérhető szakirodalmi adatbázisok körét és elérhetőségét (akár otthonról is) bővítse,*
- *a tárgytematikák kitöltését és rendszeres frissítésére az intézmény és az oktatói kar helyezzen nagyobb hangsúlyt.*

3) Tehetséggondozás

Mivel a szakirányú továbbképzés esetében másoddiplomás, levelező képzésről van szó, melyre elsősorban már megállapodott, családdal és munkahellyel rendelkező hitoktatók jelentkeznek,

ezért ők az intézményi tehetséggondozásban – az országos felsőoktatási gyakorlatnak is megfelelően – nem vesznek részt, versenyeken nem indulnak, TDK dolgozatot nem készítenek. Ezen a téren a változtatás nem lenne sem indokolt, sem kivitelezhető.

4) Záróvizsgák tapasztalatai

A szakirányú továbbképzésen a záróvizsgát sikerese teljesített hallgatók létszáma az alábbiak szerint alakult:

Tanév	aktív hallgatói létszám	sikeres záróvizsgát tett hallgatók
2021/2022	3 fő	0 fő
2022/2023	3 fő	1 fő
2023/2024	3 fő	0 fő
2024/2025	2 fő	2 fő

A záróvizsgák minden esetben eredményesek voltak, a hallgatók a tanulmányi idő alatt mutatott eredményeikkel arányosan teljesítettek. A bírálatok és az osztályzatok alapján ugyanez állapítható meg a szakdolgozatok vonatkozásában is.

Szóbeli közléseik alapján a vizsga hangulatával és a számonkérés módjával a hallgatók elégedettek voltak. A záróvizsga-elnökök a vizsgált időszakban nem töltötték ki vizsgaelnöki elégedettségi kérdőívet.

5) Végzett hallgatók elégedettségi felmérése és egyéb pályakövetési információk

A DRHE végzettjeinek pályakövető kérdőíves megkérdezésére legutóbb 2025-ben készült, 4 KLM szakon és hit- és erkölcsstanoktatói szakirányú továbbképzési szakon végzett hitoktató részvételével, lásd a DRHE honlapján közzétett *1, 3, 5 éve végzett hitéleti szakos hallgatók véleménye (2025)* című dokumentumot.

A képzésre és intézmény megítélésére vonatkozó témakörökben (18–21. kérdések) volt hallgatóink elégedettségüket fejezték ki, a legjobb, illetve jó értékeléseket adva. Kiemelkedően elismerően nyilatkoztak az oktatók felkészültségéről és segítőkészségéről, a szakmai ismeretek oktatásáról, a megszerzett ismeretek gyakorlati hasznosíthatóságáról és a képzés szemléletformáló erejéről. Úgy tűnik, ezen a téren a már végzetek véleménye pozitívabb, mint a képzésben részt vevőké. A végzetek keveslik a képzés során biztosított gyakorlatok mennyiségét, ami inkább a nappali tagozatos, KLM szakos hallgatók véleményét tükrözheti. Kiemelten fontosnak ítélik volt hitoktatóink az alábbi három tantárgyat: Bibliaismeret, Katechetika, Pszichológia.

6) A szak oktatóinak helyzetértékelése

A DRHE Teológiai Intézetének oktatói a hitéleti szakok vonatkozásában 2025. november 12-én megtartott értekezletükön készítettek legutóbb C-SWOT analízist. Ebből a hitoktatói képzések vonatkozásában az alábbi megállapítások, szempontok a relevánsak:

Veszélyként azonosított jelenség a lemorzsolódás, illetve a közegyház részéről a minőség iránti elkötelezettség hiánya. Az oktatói kar *Korlátként* értékelte az egyházi alkalmazotti munkakörök kihívásait, nehézségeit, az életpályamodell hiányát. 2022-ben az MRE Zsinata a zsinati ciklus kiemelt feladatául határozta meg a hitoktatók státuszának rendezését, ám lényegi változás sajnos nem következett be. Az oktatói kar *Gyengeségként* azonosította a kis szakokat, azaz az alacsony hallgatói létszámból adódó nehézségek kezelésének módját, valamint a hallgatók részéről a tantárgyak gyakorlati hasznosulásával szembeni szkepszisét.

Az értekezlet intézményi *Erősségként* határozta meg a jó infrastruktúrát, a gyakorlati képzések magas színvonalát, amit a hallgatói elégedettségi kérdőív alapján a hallgatók is visszaigazoltak. S végül az analízis a *Lehetőségek* között az alábbiakat is rögzítette: a kapcsolat erősítése a gyülekezetekkel, köznevelési és szociális intézményekkel, az alumni-tevékenység erősítése.

7) Az Intézményfejlesztési Terv képzésre vonatkozó fejlesztési célkitűzései

A DRHE előző Intézményfejlesztési Tervét a Szenátus 2019. május 14-ei ülésén fogadta el, a 2019–2023 közötti időszakra jelölve ki benne fejlesztési feladatokat.

Mivel a szakirányú továbbképzési szakok állami akkreditáción nem kell, hogy átessenek, a dokumentum kifejezetten e szakirányú továbbképzési szak vonatkozásában *nem fogalmazott meg fejlesztési célokat*; számos olyan fejlesztést ír elő azonban, melyek áttételesen ezt a képzést is érintik. Ezek közül a legfontosabbak a következők voltak:

9.2. *csatlakozás az EduRoam nemzetközi WiFi hálózathoz (határidő: 2019.10.31.)*

8.1. *az órával/tantárgyfelelősséggel túlterhelt tanszékek terhének csökkentése, új státuszok létesítése (legalább 2) az igények és lehetőségek szerint (határidő: folyamatos)*

8.2. *a minősített oktatók arányának további javítása (a ciklus végéig legalább 5 új minősítés /minősített oktató beállítása)*

Ezek a fejlesztési feladatok megvalósultak, s érdemes kiemelni, hogy a 8.1. és a 8.2. pontban betervezett fejlesztések éppen a képzés vonatkozásában kulcsfontosságú Gyakorlati Teológiai Tanszéket érintették.

A jelenleg hatályos Intézményfejlesztési Tervet a Szenátus 2024. június 25-ei ülésén fogadta el. A dokumentum *a hit- és erkölcsoktatói szakirányú továbbképzési szak vonatkozásában ezúttal sem tartalmaz helyzetértékelést, illetve nem fogalmaz meg fejlesztési célokat*. Ám a Terv ezúttal is számos olyan fejlesztést irányoz elő, melyek ezt a képzést is érintik. Ezek – meglátásom szerint – a következők:

III. Intézményi stratégiai célok a 2024–2028 közötti időszakra:

- A távoktatás során hasznosítható tantárgyi segédanyagok kidolgozása
- A tanító szakra épülő, „rövidített” KLM képzés kidolgozása és beindítása
- A tantárgyleírások, tematikák és mintatantervek monitorozása és aktualizálása
- Alkalmazkodás a mesterséges intelligencia használatának terjedéséhez
- Egyetemi jegyzetek kiadásának támogatása, digitális változatok elérhetővé tétele
- A TTRE közoktatási intézményeivel kialakított kapcsolatok további erősítése
- A felsőoktatási tudásbázisokhoz, a digitális szakirodalmi platformokhoz való hozzáférés lehetőségének növelése, az oktatók és hallgatók képzése, valamint ennek érdekében oktató és népszerűsítő alkalmak szervezése

Ezek közül a vállalások közül *a tantárgyleírások monitorozása és aktualizálása* 2024 és 2025 fordulóján teljesült, a hitéleti szakok akkreditációjának az előkészítése során. Ez, a többi feladat sorában, időarányos teljesülésnek tekinthető. Ugyancsak történtek lépések a *mesterséges intelligencia használatának terjedéséhez való alkalmazkodás* terén, hiszen a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat kiegészült az MI használatára vonatkozó főbb szabályozókkal, illetve folyamatban van a DRHE MI-szabályzatának a megalkotása.

A további vállalások teljesüléséről nincsenek információim. Ugyanakkor fontosnak tartom megjegyezni, hogy az Intézményfejlesztési Terv a fejlesztési célokhoz kapcsolódóan teljesülési határidőket nem rögzít, márpedig a további fejlesztési célkitűzések időarányos teljesüléséről csak ennek ismeretében lesz majd lehetséges nyilatkozni.

8) Értékelő záradék, intézkedési, fejlesztési javaslatok

A Hit- és erkölcstanoktatói szakirányú továbbképzés képzésfelelőseként a fentiek alapján nyilatkozom, hogy

- a) *A képzés a vizsgált időszakban (még) nem esett az akkreditációs követelmények hatálya alá, így akkreditációs szempontból a képzés folytatásának nincsen akadálya.*
- b) *A 2019–2023 közötti időszakra érvényes Intézményfejlesztési Tervnek azok a fejlesztési céljai, amelyek jelen képzést is érintették, megvalósultak. Az aktuális Intézményfejlesztési Tervnek (2024–2028) azoknál a fejlesztési céljainál, amelyek jelen képzést is érintik, kettő esetben már érdemi lépések történtek. Mivel a fejlesztési célok megvalósításának határideje előttem nem ismert, így a teljesülések, illetve a még meg nem történt fejlesztések időarányos jellegéről nem tudok nyilatkozni.*
- c) *Minőségbiztosítási beavatkozást a képzés vonatkozásában nem látok szükségesnek.*

Intézkedési, fejlesztési feladatok:

- 1) *A hasonló tartalmú Katechéta–lelkipásztori munkatárs BA képzéssel szemben a szakirányú továbbképzés nagy előnye a rövidebb képzési idő (4 félév). Erre a felvételi kampányok során érdemes lenne külön hangsúlyt fektetni.*
- 2) *Az oktatási vezetés vizsgálja meg, hogy az előzetesen nem formális, informális tanulás során megszerzett tudást, munkatapasztalatot a hitoktatói szakmai gyakorlattal hozzánk jelentkező hallgatók esetében hogyan, milyen feltételekkel lehetne beszámítani. A beszámítás a képzési idő eseti lerövidítését is magával vonná, ami tovább növelné a képzés vonzerejét.*
- 3) *A „tanító szakra épülő, »rövidített« KLM képzés kidolgozása és beindítása” jelen képzés mintatantervére és belépési feltételeire legyen tekintettel.*
- 4) *Az intézmény a régebbi szakkönyvekből a könyvtárba szerezzon be több kölcsönözhető példányt, az online elérhető szakirodalmi adatbázisok körét és elérhetőségét (akár otthonról is) bővítse, a tárgytematikák kitöltésére és rendszeres frissítésére pedig helyezzen nagyobb hangsúlyt.*
- 5) *Az egyetem támogassa mindazon közegyházi/zsinati törekvéseket, melyek a hitoktatók státuszának rendezésére, anyagi és erkölcsi megbecsülésük megerősítésére irányulnak.*

Kelt: Debrecen, 2026. február 6.

.....
Dr. Kustár Zoltán
képzésfelelős